Orucun İnsana Kazandırdıkları: Bireysel Ahlak, İrade Eğitimi, Empati ve Toplumsal Dayanışma

DKAB.6.2.3. Orucun insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme. · Oruç ibadetinin bireyin irade, sabır, öz denetim, şükür ve ahlaki gelişimine katkılarını neden-sonuç ilişkisiyle çözümler. · Orucun empati, merhamet, yardımlaşma ve toplumsal birlik üzerindeki etkilerini ayet ve hadisler ışığında değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Bakara 183. ayete göre orucun temel amacı **takva** ve **ihlas** bilincine ulaşmaktır.
- Oruç; sabır, irade terbiyesi, öz denetim, zaman disiplini ve nimetlere **şükür** alışkanlığı kazandırır.
- Açlığı tatmak **empati** ve merhameti geliştirir; fitre ve zekâtla dayanışmayı güçlendirir.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki oruçla ilgili temel kavramları anlamlarıyla doğru şekilde eşleştiriniz.

a 1. Takva (Bakara 183. Ayet)

c 2. İhlas (Samimiyet)

b 3. Öz Denetim (İrade)

a) Allah'a sorumluluk bilinciyle emirlere uyup günahlardan sakınmak

b) Dış baskı olmadan kişinin kendi istek ve davranışlarını kontrol etmesi

c) İbadeti gösterişten uzak, yalnızca Allah rızası için yapmak

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Orucun bireysel ve toplumsal katkılarıyla ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Kimsenin görmediği ortamda bile orucu bozmamak kuldaki ihlas ve murakabe bilincini pekiştirir.	✓	
Oruç ibadeti yalnızca midenin aç kalmasıdır; yalan ve gıybet orucun sevabına zarar vermez.		✓
Sahur, imsak ve iftar vakitlerine riayet etmek insana zaman yönetimi ve planlı yaşama disiplini kazandırır.	✓	
Ramazan ayında verilen fıtır sadakası (fitre) toplumdaki empati ve kardeşlik bağlarını zayıflatır.		✓

3 BOŞLUK DOLDURMA

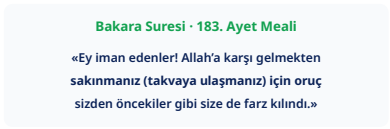
Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun kavramlarla tamamlayınız.

irade · israftan · gösterişten · empati

1. Helal olan yeme-içmeyi Allah emrettiği için belirli süre bırakmak insanın **irade** gücünü eğitir.
2. Açlık çeken ihtiyaç sahiplerinin hâlini bizzat hissederek anlamaya **empati** denir.
3. Nimetlerin gerçek değerini anlayan mümin, sofrasında **israftan** kaçınarak ölçülü davranır.

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki Bakara Suresi 183. ayet mealine göre oruç ibadetinin farz kılınmasının temel amacı nedir?

A) Yalnızca günlük öğün sayısını azaltarak tasarruf yapmak

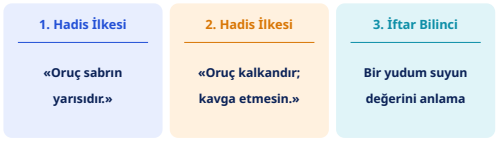
B) İnsanı Allah'a karşı sorumluluk (takva) bilincine ulaştırmak

C) Toplumdaki ticari hareketliliği belirli saatlere toplamak

D) İnsanların birbirleriyle yarışarak gösteriş yapmasını sağlamak

5 TABLOYU TAMAMLA

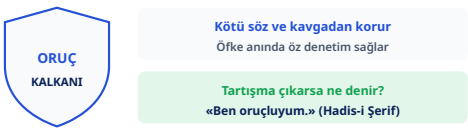
Görseldeki hadis ve ilkelerin bireye kazandırdığı ahlaki değerleri tabloda tamamlayınız.

Hadis-i Şerif / İlke	İlgili Olduğu Alan	Kazandırdığı Değer
«Oruç sabrın yarısıdır.»	Zorluklara direnme gücü	Sabır ve metanet
«Oruç bir kalkandır; kavga etmesin.»	Dil ve davranış kontrolü	Öfke kontrolü ve güzel ahlak
İftarda bir yudum suyun kıymetini bilme	Nimet-tüketim bilinci	Şükür ve israftan kaçınma

6 KISA CEVAP

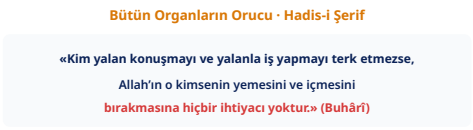
Görseldeki kalkan metaforuna göre birisi sataştığında oruçlu kişinin nasıl davranması öğütlenmiştir?

Kavga etmemeli; öfkesine hâkim olup «Ben oruçluyum» diyerek tartışmadan.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki hadis kartında Peygamberimiz (sav) hangi oruç anlayışının Allah katında değer taşımadığını vurgulamıştır?

A) Sahura kalkarak tutulan orucun

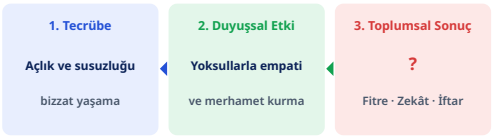
B) Yalan konuşmayı ve yalanla iş yapmayı terk etmeden tutulan orucun

C) Yolculuk dışında evinde ikamet ederken tutulan orucun

D) İftarı hurma veya su ile açarak tamamlanan orucun

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki neden-sonuç zincirinde soru işareti (?) ile gösterilen toplumsal sonuca hangisi getirilmelidir?

A) Zengin ile yoksul arasındaki sosyal mesafenin açılması

B) Bireylerin yalnızca kendi ihtiyaçlarına odaklanması

C) Fitre, zekât ve iftarlarla toplumsal dayanışmanın güçlenmesi

D) Yardımlaşmanın yalnız yakın akrabalarla sınırlandırılması

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki Ramazan vakit ve kültür halkasına göre aşağıdakilerden hangisi orucun kazanımlarından biri değildir?

A) Mukabele ve teravihlerle toplumsal birlik duygusunu pekiştirmesi

B) Sindirim sistemini dinlendirerek ölçülü beslenmeyi desteklemesi

C) Belirli vakitleriyle insana zaman disiplini kazandırması

D) İbadeti insanların övgüsünü kazanmak için görünür hâle getirmesi

10 SIRALAMA

Görseldeki orucun nimet bilincinden toplumsal paylaşıma uzanan etkisini 1'den 4'e doğru sıralayınız.

3 — 3. Nimetleri veren Allah'a şükredip sofrada israftan özenle kaçınma

4 — 4. İhtiyaç sahiplerine empatiyle yaklaşıp fitre ve sadakayla paylaşma

1 — 1. İmsakten iftara kadar Allah rızası için aç ve susuz kalma

2 — 2. İftar vaktinde bir yudum su ve lokmanın gerçek kıymetini fark etme

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları yazarak numaralı harflerle Bakara 183. ayetteki temel hedefi (şifreyi) bulunuz.

Ramazan gecelerinde yatsıdan sonra kılınan sünnet namaz	T E R A V İ H
Orucun zorluklar karşısında insana kazandırdığı dayanma gücü	S A B I R
Verilen nimetlere karşı Allah'a kalp, dil ve davranışla teşekkür	Ş Ü K Ü R
Ramazan'da verilen fıtır sadakasının (fitrenin) dini hükmü	V A C İ P
İbadeti gösterişten uzak, samimiyetle Allah için yapma bilinci	İ H L A S

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

TAKVA

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Helal olan suya ve yemeğe gün boyu el uzatmayan oruçlu bir müminin iradesi günlük hayatını nasıl güçlendirir?

Nefsine «dur» demeyi öğrenen kişi, yalan ve kötü alışkanlıklardan uzak.